

دیدهبان تحریم

ماهنامه‌ی رصد و تحلیل تحریم

شماره بیست و شش

مرداد | ۱۴۰۵

مرکز تحلیل
راهبردی و بین الملل

فهرست

- ۱ سخن سردبیر
 - ۲ برخی از وقایع ماه گذشته در یک نگاه
 - ۳ اخبار تحریمی حوزه ایران
 - ۷ ایران: تحلیل وقایع و چشم انداز آینده
 - ۹ اخبار تحریمی حوزه چین
 - ۲۲ چین: تحلیل وقایع و چشم انداز آینده
 - ۲۵ اخبار تحریمی حوزه روسیه
 - ۴۱ روسیه: تحلیل وقایع و چشم انداز آینده
-

سختن سردبیر

نشریه‌ی دیده‌بان تحریم در شماره‌ی حاضر، مجموعه‌ی کنش‌های تحریمی آمریکا علیه سه بازیگر اصلی عرصه‌ی رقابت ژئوپلیتیک، ایران، چین و روسیه را با تمرکز بر تحولات تیرماه و تحلیل روندهای ساختاری آن بررسی کرده است. در بخش ایران، شاهد بازگشت سریع تحریم‌ها پس از نقض تفاهم‌نامه‌ی چهارده‌بندی هستیم؛ اقداماتی که شبکه‌های مالی و صرافی، زنجیره‌ی حمل‌ونقل نفتی و تأمین دفاعی را هدف قرار داده و بخشی از راهبرد چندلایه‌سازی دیوار تحریم برای تقویت ابزارهای چانه‌زنی واشینگتن در آستانه‌ی مذاکرات احتمالی محسوب می‌شود. در حوزه‌ی چین، روابط دو قدرت بزرگ هم‌چنان در چارچوب «رقابت مدیریت‌شده» پیش می‌رود. چین با تکمیل معماری حقوقی مقابله با فشارهای خارجی و تقویت توان واکنش متقابل، و آمریکا با انتقال فشار به مسیرهای غیرمستقیم و میدان‌های فناورانه، خود را برای رقابتی بلندمدت آماده می‌کنند. در نهایت، در پرونده‌ی روسیه، تداوم جداسازی اقتصادی غرب و تأثیر مستقیم تحولات میدان نبرد بر درآمدهای انرژی این کشور برجسته شده است. وضعیت تحریم‌های روسیه از این واقعیت رونمایی می‌کند که حتی پایان احتمالی جنگ نیز نمی‌تواند روابط اقتصادی مسکو را به وضعیت پیشین بازگرداند.

این سه پرونده در کنار هم تصویری از الگوی تحریمی دولت آمریکا در دوره‌ی کنونی ارائه می‌دهند: افزایش فشار حداکثری بر ایران با هدف فرعی استفاده به‌عنوان اهرم مذاکراتی، مدیریت تنش با چین در عین تشدید رقابت ساختاری و تثبیت جداسازی پایدار با روسیه. امیدواریم تحلیل‌های ارائه‌شده بتواند به درک دقیق‌تر مخاطبان از این روندها و چشم‌انداز ماه‌های پیش رویاری رساند.

♦ برخی از وقایع ماه گذشته در یک نگاه

تشدید فشار مالی بر ایران؛

تحریم علی انصاری و شبکه دارایی‌های برون مرزی

وزارت خزانه‌داری آمریکا در تاریخ ۱۹ تیر ۱۴۰۵ (۱۰ ژوئای ۲۰۲۶) هم‌زمان با ازسرگیری درگیری‌ها با ایران در تنگه هرمز، «علی انصاری» و شبکه‌ای از صرافی‌های ایرانی را به دلیل نقش آن‌ها در مدیریت دارایی‌های منتسب به رهبر معظم انقلاب و انتقال منابع مالی برای بانک‌های تحریم‌شده ایران، تحریم کرد. دفتر پایش دارایی‌های خارجی وزارت خزانه‌داری اعلام کرد این شبکه با استفاده از شرکت‌های پوششی، فعالیت‌های مالی جمهوری اسلامی را پنهان کرده و سالانه میلیاردها دلار را از طریق صرافی‌ها جابه‌جا می‌کند.

وزارت خزانه‌داری آمریکا مدعی است علی انصاری با استفاده از ارتباط خود با مقامات ارشد جمهوری اسلامی، دارایی‌های عمومی را به شبکه‌ای از سرمایه‌گذاری‌های خارجی در حوزه املاک و فعالیت‌های تجاری در کشورهای از جمله آلمان، لوگزامبورگ، اسپانیا، انگلیس، قبرس و امارات متحده عربی منتقل کرده است. بر اساس این بیانیه، انصاری که پیش‌تر مالک و مدیر «بانک آینده» بوده، پس از انحلال این بانک در اواسط مهر ۱۴۰۴ (اواسط اکتبر ۲۰۲۵)، از طریق شرکت «اسمارت گلوبال لیمیتد» مستقر در سنت کیتس و نویس، به مدیریت این دارایی‌ها ادامه داده است.

«اسکات بسنت» وزیر خزانه‌داری آمریکا نیز در این باره مدعی شد آمریکا به استفاده از تمامی ابزارهای خود برای قطع دسترسی مقامات ارشد جمهوری اسلامی به نظام مالی جهانی ادامه خواهد داد. وزارت خزانه‌داری اعلام کرد این تحریم‌ها بر اساس فرمان‌های اجرایی ۱۳۹۰۲، ۱۳۸۷۶ و ۱۳۲۲۴ اعمال شده و در ادامه اقدامات پیشین آمریکا علیه شبکه‌های بانکداری سایه و صرافی‌های مرتبط با ایران صورت گرفته است.

شماره خبر: ۳۰۱ تاریخ انتشار خبر: ۱۹ تیر ۱۴۰۵ (۱۰ ژوئای ۲۰۲۶)

برچسب: علی انصاری، ایران، وزارت خزانه‌داری، بانکداری در سایه

♦ دور جدید تحریم‌های آمریکا علیه شبکه کشتیرانی ایران

وزارت خزانه‌داری آمریکا در تاریخ ۲۳ تیر ۱۴۰۵ (۱۴ ژوئیه ۲۰۲۶) دور تازه‌ای از تحریم‌ها را علیه شبکه کشتیرانی و دور زدن تحریم‌های منتسب به «محمدحسین شمخانی» اعمال کرد. دفترپایش دارایی‌های خارجی وزارت خزانه‌داری اعلام کرد این اقدام در ادامه افزایش فشار اقتصادی بر ایران پس از ازسرگیری حملات به کشتیرانی در تنگه هرمز انجام شده و شبکه شمخانی همچنان یکی از بازیگران اصلی صادرات نفت ایران و تجارت جهانی کالا و حمل‌ونقل کانتینری محسوب می‌شود.

بر اساس بیانیه وزارت خزانه‌داری آمریکا، این بسته تحریمی بیش از ۵۰ فرد، شرکت و شناور را شامل می‌شود که به ادعای این کشور، در فعالیت‌های تجاری و مالی مرتبط با شبکه محمدحسین شمخانی و صادرات نفت ایران نقش داشته‌اند. آمریکا همچنین اعلام کرد این اقدام در ادامه تحریم‌های فروردین ۱۴۰۵ (آوریل ۲۰۲۶) و ۱۲ تیر ۱۴۰۴ (سوم ژوئیه ۲۰۲۵) علیه این شبکه انجام شده و تاکنون بیش از ۲۰۰ فرد، شرکت و شناور مرتبط با آن را تحریم کرده است.

«اسکات بسنت» وزیر خزانه‌داری آمریکا مدعی شد شبکه محمدحسین شمخانی یکی از سودآورترین سازوکارهای مالی جمهوری اسلامی است و آمریکا به دنبال از بین بردن زیرساخت‌های مالی آن خواهد بود. وزارت خزانه‌داری اعلام کرد این تحریم‌ها بر اساس فرمان اجرایی ۱۳۹۰۲ و در هماهنگی با شبکه مقابله با جرایم مالی این وزارتخانه اعمال شده و در راستای ادامه سیاست آمریکا برای هدف قرار دادن صادرات نفت ایران صورت گرفته است.

شماره خبر: ۳۰۰۲ تاریخ انتشار خبر: ۲۳ تیر ۱۴۰۵ (۱۴ ژوئیه ۲۰۲۶)
برچسب: محمدحسین شمخانی، کشتیرانی، بانک مرکزی، وزارت خزانه‌داری

♦ تحریم علیه شبکه جهانی خرید تسلیحات ایران

وزارت خزانه داری در تاریخ ۲۴ تیر ۱۴۰۵ (۱۵ ژوئیه ۲۰۲۶) هفت فرد و شرکت را به دلیل مشارکت در یک شبکه بین المللی تأمین تجهیزات و تسلیحات برای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی تحریم کرد. دفتر پایش دارایی های خارجی اعلام کرد این اقدام پس از حملات ایران به شناورهای تجاری در تنگه هرمز انجام شده و افراد و شرکت های تحریم شده در تأمین تجهیزات، خدمات حمل و نقل، هماهنگی سفر و انتقال منابع مالی برای برنامه های تسلیحاتی سپاه نقش داشته اند.

بر اساس بیانیه وزارت خزانه داری آمریکا، جمهوری اسلامی از شرکت های خارجی فعال در حوزه هوانوردی، حمل و نقل، واسطه های مالی و هماهنگ کنندگان سفر برای پنهان کردن نقش سپاه در خرید های خارجی و انتقال تجهیزات و نیرو استفاده می کند. آمریکا مدعی است این شبکه ها از برنامه های تولید و اشاعه تسلیحات ایران پشتیبانی کرده و امنیت آمریکا و متحدانش را تهدید می کنند.

«اسکات بسنت» وزیر خزانه داری آمریکا اذعان داشت واشنگتن به هدف قرار دادن شبکه های تأمین تجهیزات و منابع مالی برنامه های تسلیحاتی ایران ادامه خواهد داد. همچنین وزارت خزانه داری اعلام کرد این تحریم ها بر اساس فرمان اجرایی ۱۳۳۸۲ اعمال شده و در ادامه اقدامات ۱۸ اردیبهشت ۱۴۰۵ (۸ می ۲۰۲۶) و ۲۰ خرداد ۱۴۰۵ (۱۰ ژوئن ۲۰۲۶) علیه شبکه های تأمین تجهیزات سپاه، از جمله تأمین کنندگان سامانه های پدافند هوایی قابل حمل، صورت گرفته است.

شماره خبر: ۳۰۰۳ تاریخ انتشار خبر: ۲۴ تیر ۱۴۰۵ (۱۵ ژوئیه ۲۰۲۶)

برچسب: ایران، تسلیحات، سپاه، اشاره تسلیحات، وزارت خزانه داری

♦ ضربه هماهنگ آمریکا و متحدانش به شبکه مالی حزب الله

مرکز هدف‌گیری تأمین مالی تروریسم (TFTC) در تاریخ ۹ تیر ۱۴۰۵ (۳۰ ژوئن ۲۰۲۶) به طور مشترک پنج نهاد و ۱۶ فرد مرتبط با زیرساخت مالی حزب الله را تحریم کرد. این اقدام با مشارکت کشورهای عضو TFTC انجام شد و مؤسسات مالی «القرض الحسن» و «بیت المال» به همراه مدیران ارشد آن‌ها را هدف قرار داد. به گفته این مرکز، تمامی افراد و نهادهای اعلام شده پیش‌تر نیز از سوی وزارت خزانه‌داری آمریکا تحریم شده بودند و هدف از این اقدام، محدود کردن دسترسی حزب الله به منابع مالی، جلوگیری از استفاده این گروه از نظام مالی بین‌المللی و حمایت از ثبات منطقه‌ای عنوان شده است.

بر اساس بیانیه TFTC، «القرض الحسن» با وجود ثبت به عنوان یک سازمان غیردولتی، در عمل خدماتی مشابه یک بانک ارائه داده و از طریق حساب‌های پوششی و واسطه‌ها، نقل و انتقال مالی انجام می‌دهد. آمریکا مدعی است حزب الله پس از آسیب دیدن دفاتر «بیت المال» در جنگ سال ۲۰۰۶، بخش مهمی از فعالیت‌های مالی خود را به «القرض الحسن» منتقل کرده و از طریق حساب‌های بانکی ثبت شده به نام مدیران این مؤسسه و سایر افراد وابسته، تحریم‌ها را دور زده است. همچنین «بیت المال» به عنوان خزانه غیررسمی حزب الله معرفی شده که وظیفه نگهداری، سرمایه‌گذاری دارایی‌ها و مدیریت منابع مالی این گروه را بر عهده دارد. این اقدام، سومین دور تحریم‌های مشترک TFTC در دولت کنونی آمریکا و نهمین اقدام این مرکز از زمان تأسیس آن در ۲۶ اردیبهشت ۱۳۹۶ (۱۶ می ۲۰۱۷) محسوب می‌شود. علاوه بر دو نهاد اصلی، ۱۶ نفر از مدیران و مسئولان ارشد مالی حزب الله و شرکت «الخبرا برای حسابداری، حسابرسی و مطالعات» نیز به دلیل ایفای نقش در مدیریت شبکه مالی، استفاده از حساب‌های موسوم به «بانکداری سایه»، انتقال بیش از ۵۰۰ میلیون دلار از طریق نظام بانکی لبنان و پشتیبانی مالی از فعالیت‌های حزب الله، در فهرست تحریم‌های مشترک اعضای TFTC قرار گرفتند.

شماره خبر: ۳۰۰۴ تاریخ انتشار خبر: ۹ تیر ۱۴۰۵ (۳۰ ژوئن ۲۰۲۶)
برچسب: مرکز هدف‌گیری تأمین مالی، حزب الله، وزارت خزانه‌داری، قرض الحسن، بیت المال

ایران: تحلیل وقایع و چشم انداز آینده

با نقض تفاهم نامه ی چهارده بندی بین ایران و آمریکا توسط واشینگتن در کم تر از یک ماه از امضای آن، طبعاً بخش های مربوط به تحریم ها نیز بی اثر شده و اعمال تحریم های آمریکا علیه ایران دوباره از سر گرفته شد. آمریکا در سه اقدام تحریمی جداگانه در تیرماه، طبق روند پیشین، شبکه های مالی، صرافی و بانک داری پنهان، بخش دفاعی و حوزه ی نفت و کشتی رانی ایران را هدف قرار داد. «علی انصاری» مدیرعامل بانک منحل شده ی آینده و شبکه ای از صرافی های مرتبط با وی، از جمله اهداف تحریمی در این ماه بودند. واضح است که وزارت خزانه داری آمریکا هم چنان در تلاش است تا به صورت حداکثری، دسترسی جمهوری اسلامی ایران به دارایی های خود را از طریق شناسایی و انسداد شبکه های انتقال پول، محدود کند. چند ماهی هست که اوفک به خصوص به شناسایی و تحریم صرافی های مرتبط با ایران روی آورده و انتظار می رود این روند هم چنان ادامه داشته باشد.

شبکه های شکل گرفته در حوزه ی حمل و نقل نفت و فراورده های نفتی که نقش مهمی در زنجیره ی صادرات نفت ایران دارند، یکی دیگر از هدف های تحریمی در یک ماه گذشته بودند. یکی از این شبکه ها که در یک سال گذشته زیر ذره بین وزارت خزانه داری آمریکا قرار دارد، شبکه ی کشتی رانی و دور زدن تحریم ها منتسب به «محمدحسین شمعانی» است. اوفک در سومین اقدام علیه این شبکه در یک سال اخیر، بخش دیگری از ناوگان و شرکت های مربوطه را تحریم کرد تا تعداد افراد، شناورها و شرکت های تحریم شده ی مرتبط با این شبکه به بیش از ۲۰۰ برسد.

فشار بر زنجیره های تأمین صنعت دفاعی کشور، یکی دیگر از نقاط تمرکز اوفک در ماه های اخیر بوده است. به خصوص در شرایط جنگی، وزارت خزانه داری آمریکا امید زیادی به کاهش ذخائر تجهیزات تدافعی و تهاجمی ایران از طریق ایجاد اختلال در دستیابی به مواد و قطعات اولیه ی تولیدات دفاعی بسته است. در این راستا، اوفک تحریم هایی را که از مدت ها پیش آغاز کرده بود، در این ماه نیز ادامه داد.

کانون اصلی توجه در این حوزه از تحریم‌ها، نه فقط شناسایی شرکت‌های تولیدکننده‌ی محصول نهایی، بلکه شرکت‌ها و افرادی است که در تأمین تجهیزات و قطعات در سراسر جهان و تسهیل پرداخت‌های مرتبط با آن‌ها نقش دارند. با توجه به انتشار اخباری مبنی بر همکاری چین با ایران در حوزه‌ی نظامی در همین ایام جنگ، انتظار می‌رود سیر حرکت این روند در ماه‌های آتی به سمت برخی شرکت‌های چینی که در حوزه‌ی تأمین دستگاه‌های پدافندی دوش‌پرتاب فعالیت می‌کنند تغییر جهت دهد.

جدای از اهداف و مأموریت‌های کلان نظام تحریم آمریکا علیه ایران، به نظر می‌رسد برنامه‌ی اصلی وزارت خزانه‌داری آمریکا درباره‌ی ایران در ماه‌های اخیر و در ماه‌های پیش رو (یعنی افزایش شدید تعداد تحریم‌ها، به خصوص با برچسب SDGT) را باید بخشی از برنامه‌ی کلی‌تر دولت ترامپ دانست. آمریکا با در نظر داشتن ورود قریب‌الوقوع به مذاکره و توافق با ایران، تلاش دارد ابزارهای چانه‌زنی خود در مذاکرات را با چندلایه کردن تحریم‌ها، تقویت کند.

♦ قرار گرفتن ده شرکت آمریکایی در فهرست کنترل های صادراتی چین

در تاریخ اول تیر ۱۴۰۵ (۲۲ ژوئن ۲۰۲۶)، وزارت بازرگانی چین با استناد به قانون کنترل صادرات جمهوری خلق چین و آیین نامه کنترل صادرات اقلام دوجملهه، ۱۰ نهاد آمریکایی را در فهرست کنترل صادرات این کشور قرار داد. بر اساس این تصمیم که از تاریخ انتشار لازم الاجرا شد، اقدامات زیر در مورد این شرکت ها اعمال می شود:

- صادرکنندگان چینی از صادرات اقلام دوجملهه به این ۱۰ نهاد منع می شوند.
- همچنین هر سازمان یا شخص، در هر کشور یا منطقه، حق انتقال یا ارائه اقلام دوجملهه با منشأ چین به این نهادها را ندارد. تمامی فعالیت های صادراتی مرتبط که در حال انجام است باید فوراً متوقف شود.
- شرکت های مشمول این تصمیم عمدتاً در سه حوزه فعالیت دارند:
 - فناوری های پهپادی و سامانه های بدون سرنشین: Aveox، Red Cat و Teal Drones؛
 - فناوری های دفاعی، هوافضا و حسگرهای پیشرفته: Ball Aerospace & Technologies Corp، IMSAR، Oshkosh Defense و L³Harris Maritime Services؛
 - زنجیره تأمین عناصر خاکی کمیاب و مواد معدنی راهبردی: USA Rare Earth و MP Materials.

سخنگوی وزارت بازرگانی چین اعلام کرد این اقدام در واکنش به تصمیم اخیر وزارت دفاع آمریکا مبنی بر قرار دادن تعدادی از شرکت‌های پیشرو فناوری چین در فهرست «شرکت‌های نظامی چینی» (Chinese Military Companies) اتخاذ شده است.

تحلیل

این تصمیم بخشی از راهبرد بازدارندگی و تقابل متقارن چین در برابر فشارهای آمریکا است. پکن در سال‌های اخیر، خصوصاً پس از روی کار آمدن مجدد ترامپ، تلاش کرده نشان دهد که تحریم‌ها، محدودیت‌های صادراتی یا قرار دادن شرکت‌های چینی در فهرست‌های تحریمی آمریکا، بدون پاسخ نخواهد ماند. واکنش به به‌روزرسانی فهرست شرکت‌های نظامی چینی توسط وزارت دفاع آمریکا نیز در همین چارچوب قابل فهم است. چین می‌خواهد این پیام را منتقل کند که هر اقدام محدودکننده آمریکا حتی در شرایط تفاهم ثبات و کنترل تنش‌هایی پاسخ نمی‌ماند.

دوم، قرار گرفتن شرکت‌های MP Materials و USA Rare Earth از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این دو شرکت از بازیگران اصلی تلاش آمریکا برای کاهش وابستگی به چین در زنجیره تأمین عناصر خاکی کمیاب محسوب می‌شوند. هدف قرار دادن آنها نشان می‌دهد که چین همچنان از تسلط خود بر فرآوری و زنجیره تأمین مواد معدنی حیاتی به عنوان یک اهرم بازدارنده استفاده می‌کند. به عبارت دیگر، پکن می‌خواهد به واشنگتن یادآوری کند که سیاست «کاهش وابستگی به چین» نیز می‌تواند با هزینه‌هایی همراه باشد.

سوم، نکته مهم در این تصمیم، تثبیت گسترش دامنه فراسرزمینی کنترل‌های صادراتی چین است. ممنوعیت انتقال اقلام دوماظوره با منشأ چین توسط «هر شخص یا سازمان در هر کشور یا منطقه» شباهت قابل توجهی به رویکرد فراسرزمینی آمریکا دارد. این موضوع نشان می‌دهد که چین صرفاً در حال استفاده موردی از ابزارهای مقابله‌ای نیست، بلکه به تدریج در حال ایجاد یک رژیم حقوقی و اجرایی مشابه برای اعمال نفوذ بر زنجیره‌های تأمین جهانی است.

شماره خبر: ۳۰۰۵ تاریخ انتشار خبر: اول تیر ۱۴۰۵ (۲۲ ژوئن ۲۰۲۶)

برچسب: کنترل صادرات اقلام با کاربرد دوگانه، وزارت بازرگانی چین، خاک‌های کمیاب، پهبادها، فناوری

♦ ممنوعیت خرید دولتی چین از ۴۶ نهاد آمریکایی

در تاریخ اول تیر ۱۴۰۵ (۲۲ ژوئن ۲۰۲۶)، وزارت دارایی چین با صدور اطلاعیه‌ای، تمامی واحدهای دارای بودجه مرکزی، ادارات مالی استان‌ها، مناطق خودمختار، شهرهای تابع مستقیم دولت مرکزی، شهرهای دارای برنامه‌ریزی مستقل و اداره مالی سپاه تولید و سازندگی سین‌کیانگ را از خرید محصولات تولیدشده توسط ۴۶ شرکت آمریکایی در چارچوب خریدهای دولتی منع کرد.

این ممنوعیت از تاریخ صدور لازم‌الاجرا بوده و شامل شرکت‌های آمریکایی دارای سرمایه‌گذاری و ثبت‌شده در چین نمی‌شود.

بخش عمده شرکت‌های مشمول این تصمیم در زنجیره صنایع دفاعی و امنیتی آمریکا فعالیت می‌کنند و بسیاری از آنها از پیمانکاران اصلی وزارت دفاع آمریکا (DoD) هستند. از جمله این شرکت‌ها می‌توان به Lockheed Martin، Boeing Defense، Raytheon، BAE Systems، General Dynamics Land Systems، General Dynamics Ordnance و Sierra Nevada Corporation اشاره کرد. علاوه بر این، این فهرست شامل شماری از شرکت‌های فعال در حوزه فناوری‌های نوظهور دفاعی، از جمله هوش مصنوعی نظامی، سامانه‌های خودمختار، پهپادها و جنگ الکترونیک نیز می‌شود.

تحلیل

این اقدام مانند اقدام قبلی در واکنش به بروزرسانی فهرست شرکت‌های نظامی چینی توسط وزارت دفاع آمریکا صورت گرفته‌است. این فهرست، علاوه بر شرکت‌های بزرگ و سنتی صنایع دفاعی، شامل تعداد قابل توجهی از شرکت‌های فعال در حوزه فناوری‌های نوظهور، از جمله هوش مصنوعی نظامی (مانند Anduril و Shield AI)، سامانه‌های خودمختار، پهپادها و جنگ الکترونیک نیز می‌شود که بخشی از آنها در توسعه یا تأمین تسلیحات برای تایوان نقش داشته‌اند.

برخی از شرکت‌های بزرگ این فهرست، مانند Boeing، Lockheed Martin و Raytheon، پیش‌تر نیز در فهرست‌هایی مانند فهرست نهادهای غیرقابل اعتماد یا فهرست کنترل صادرات چین قرار گرفته بودند؛ اما بسیاری از شرکت‌های نوظهور حاضر در این فهرست برای نخستین بار هدف اقدامات محدودکننده چین قرار گرفته‌اند.

این تحول نشان می‌دهد که دامنه اقدامات متقابل چین از تمرکز بر پیمانکار بزرگ دفاعی که در سال‌های ۲۰۲۰-۲۰۲۴ عمدتاً تمرکز تحریم‌ها بر آنها و شرکتهای تابعه آنها بود، فراتر رفته و اکنون بخش مهمی از اکوسیستم نوآوری دفاعی آمریکا، به‌ویژه شرکت‌های فعال در حوزه‌های هوش مصنوعی، پهپادها و فناوری‌های دوکاربرد را نیز در بر می‌گیرد. این تغییر را می‌توان نشانه‌ای از تکامل رژیم تحریم‌های متقابل چین و گسترش آن به کل زنجیره فناوری‌های دفاعی آمریکا دانست.

شماره خبر: ۳۰۰۶ تاریخ انتشار خبر: اول تیر ۱۴۰۵ (۲۲ ژوئن ۲۰۲۶)

برچسب: منع تدارکات دولتی، وزارت دارایی چین، شرکتهای فناوری دفاعی

تشدید فرایندهای انطباقی انویدیا در آسیا برای جلوگیری از انتقال تراشه‌های پیشرفته به چین

در ۲۳ تیر ۱۴۰۵ (۱۴ ژوئیه ۲۰۲۶)، فایننشال تایمز گزارشی را منتشر کرد که نشان می‌داد، انویدیا در ماه‌های اخیر، در پی افزایش فشارهای دولت آمریکا برای جلوگیری از دور زدن کنترل‌های صادراتی، فرایندهای بررسی و راستی‌آزمایی مشتریان خود (Due Diligence) را در کشورهای آسیایی از جمله سنگاپور، مالزی و ژاپن تشدید کرده است.

بر اساس گزارش‌ها، این شرکت یک فهرست سفید (White List) از مشتریان ایجاد کرده است که پس از عبور از بررسی‌های سخت‌گیرانه‌تر، مجاز به خرید محصولات انویدیا شده‌اند. این غربالگری مجدد موجب حذف بیش از نیمی از مشتریان قبلی این شرکت شده است؛ هرچند شرکت‌هایی که در مرحله نخست تأیید نشده‌اند، می‌توانند پس از اعمال اصلاحات لازم، مجدداً درخواست بررسی ارائه کنند.

بخش قابل توجهی از شرکت‌های تحت تأثیر این روند، ارائه‌دهندگان نئوکلاد (Neocloud Providers) هستند؛ یعنی شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات ابری تخصصی که زیرساخت‌های خود را برای پردازش‌های هوش مصنوعی توسعه داده‌اند. این شرکت‌ها به دلیل نقش احتمالی آنها در دسترسی غیرمستقیم کاربران چینی به تراشه‌های پیشرفته هوش مصنوعی، تحت بررسی‌های بیشتری قرار گرفته‌اند.

در چارچوب فرایندهای جدید، کارشناسان انویدیا از مراکز داده مشتریان بازدید می کنند، قراردادهای و ساختار کسب و کار آنها را بررسی کرده و با کاربران نهایی مصاحبه می کنند تا اطمینان حاصل شود محصولات این شرکت به صورت مستقیم یا غیرمستقیم به چین منتقل نمی شود. بر اساس گزارش ها، وزارت بازرگانی آمریکا نیز در این روند نقش نظارتی و حمایتی دارد.

تحلیل

در سال های نخست اعمال محدودیت های تراشه علیه چین، تمرکز واشنگتن عمدتاً بر ممنوعیت مستقیم صادرات تراشه های پیشرفته و تجهیزات تولید نیمه رسانا به چین بود (مانند مقررات BIS در سال های ۲۰۲۲ و ۲۰۲۳). اما تجربه چند سال اخیر نشان داده است که شرکت های چینی می توانند از مسیرهای غیرمستقیم، از طریق کشورهای ثالث یا ارائه دهندگان خدمات ابری، به ظرفیت های محاسباتی مورد نیاز خود دسترسی پیدا کنند. اقدام جدید انویدیا نشان می دهد که مرکز ثقل سیاست آمریکا در از کنترل کالا به کنترل دسترسی در حال تغییر است. این تحول همچنین بیانگر تغییر رویکرد واشنگتن از اعمال محدودیت های مستقیم علیه چین به سمت افزایش فشار بر کشورهای ثالث و شرکت های بین المللی برای تطبیق با الزامات و محدودیت های تحریمی آمریکا است.

شماره خبر: ۳۰۰۷ تاریخ انتشار خبر: ۲۳ تیر ۱۴۰۵ (۱۴ ژوئیه ۲۰۲۶)

برچسب: تراشه، کنترل صادرات، کشورهای ثالث، هوش مصنوعی

◆ عدم تمدید وضعیت اضطراری ملی ترامپ در مورد هنگ کنگ

در تاریخ ۲۶ تیر ۱۴۰۵ (۱۷ ژوئیه ۲۰۲۶)، وزارت خزانه داری آمریکا اعلام کرد که وضعیت اضطراری ملی اعلام شده در فرمان اجرایی شماره ۱۳۹۳۶ با عنوان «دستور اجرایی رئیس جمهور درباره عادی سازی هنگ کنگ» (۱۴ ژوئیه ۲۰۲۰) منقضی شده و تمدید نخواهد شد. در نتیجه، بخشی از تحریم هایی که صرفاً بر مبنای این وضعیت اضطراری و اختیارات قانون اختیارات اقتصادی اضطراری بین المللی (IEEPA) اعمال شده بود، خاتمه یافته است.

با این حال، وزارت امور خارجه آمریکا تأکید کرده است که سایر بخش های فرمان اجرایی ۱۳۹۳۶ همچنان به قوت خود باقی هستند. به گفته سخنگوی این وزارتخانه، «هنگ کنگ دیگر از سطحی از خودمختاری برخوردار نیست که برخورد متفاوت با آن نسبت به جمهوری خلق چین را بر اساس قوانین و مقررات خاص آمریکا توجیه کند.» بنابراین، سیاست کلی آمریکا مبنی بر عدم اعطای جایگاه ویژه به هنگ کنگ تغییری نکرده است. وزارت خزانه داری همچنین تصریح کرده است که پایان وضعیت اضطراری ملی، قانون حقوق بشر و دموکراسی هنگ کنگ ۲۰۱۹ (Hong Kong Human Rights and Democracy Act - HKHRDA) و قانون خودمختاری هنگ کنگ ۲۰۲۰ (Hong Kong Autonomy Act - HKAA) را لغو یا تضعیف نمی کند و این دو قانون همچنان به قوت خود باقی هستند.

در اثر انقضای وضعیت اضطراری ملی اعلام شده در فرمان اجرایی شماره ۱۳۹۳۶، دفتر کنترل دارایی های خارجی (OFAC) نام افرادی را که طبق این فرمان اجرایی تعیین شده و اموالشان صرفاً طبق قانون اختیارات اقتصادی اضطراری بین المللی مسدود شده بود، از فهرست اتباع و اشخاص بلوکه شده ویژه (SDN List) حذف کرده است. به دلیل همپوشانی قابل توجه دو قانون حقوق بشر و دموکراسی هنگ کنگ سال ۲۰۱۹ و قانون خودمختاری هنگ کنگ سال ۲۰۲۰ با بندهای مرتبط با وضعیت اضطراری ملی که اکنون لغو شده است، تحریم های علیه ۳۸ نفر از ۴۹ نفری که تحت تأثیر فرمان اجرایی ۱۳۹۳۶ تحریم شده بودند، همچنان پابرجا خواهد ماند. پیامدهای دیگر تصمیم آمریکا برای عدم تمدید این اعلامیه مشخص نشده و افک اعلام کرده است که در آینده اطلاعات مربوطه را بروز رسانی می کند.

وزارت بازرگانی چین این اقدام را به عنوان احیای وضعیت هنگ کنگ و بخشی از تعهدات آمریکا در جریان رایزنی‌های تجاری دو کشور در نشست مادرید اعلام کرد و گفته است: آمریکا به چین تأیید کرد که اعلامیه وضعیت اضطراری ملی در مورد هنگ کنگ تحت فرمان اجرایی ۱۳۹۳۶ پس از انقضای آن در سال جاری تمدید نخواهد شد و این فرمان اجرایی لغو خواهد شد.

ترامپ در ژوئیه ۲۰۲۰، دستور اجرایی ۱۳۹۳۶، در واکنش به تصویب قانون امنیت ملی هنگ کنگ در آن سال صادر کرد. بر اساس این دستور با استناد به IEEPA و National Emergencies Act وضعیت هنگ کنگ را یک تهدید فوق‌العاده برای امنیت ملی، سیاست خارجی و اقتصاد آمریکا اعلام و وضعیت اضطراری ملی برقرار کرد. و وزارت خزانه‌داری اختیار یافت مقام‌های چینی و هنگ‌کنگی را که در تضعیف خودمختاری هنگ‌کنگ یا اجرای قانون امنیت ملی نقش دارند، تحریم و دارایی‌های آنها را مسدود کند. علاوه بر این رئیس‌جمهور آمریکا اعلام کرد که هنگ‌کنگ دیگر از «خودمختاری کافی» برخوردار نیست؛ بنابراین دیگر مستحق برخورداری از امتیازات متفاوت نسبت به سرزمین اصلی چین نیست. در نتیجه، بسیاری از امتیازات تجاری، گمرکی، صادراتی و اقتصادی که بر اساس قانون سیاست آمریکا-هنگ‌کنگ ۱۹۹۲ به این منطقه اعطا شده بود، تعلیق یا حذف شد. صادرات کالاها و فناوری‌های حساس به هنگ‌کنگ نیز مشمول همان محدودیت‌هایی شد که پیش‌تر برای سرزمین اصلی چین اعمال می‌شد. آمریکا اجرای برخی توافقات با هنگ‌کنگ، از جمله توافق استرداد مجرمان و برخی همکاری‌های دولتی را متوقف کرد. از منظر سیاست آمریکا، EO ۱۳۹۳۶ به معنای پایان برخورد با هنگ‌کنگ به عنوان یک قلمرو اقتصادی و تجاری متمایز از چین بود. به این ترتیب، واشنگتن عملاً هنگ‌کنگ را در بسیاری از حوزه‌ها با سرزمین اصلی چین یکسان تلقی کرد و از آن به عنوان ابزاری برای افزایش فشار بر پکن استفاده نمود. این دستور همچنین مبنای بسیاری از تحریم‌های بعدی علیه مقامات هنگ‌کنگ و چین شد.

تحلیل

عدم تمدید وضعیت اضطراری ملی و خروج ۹ مقام هنگ کنگی از فهرست تحریم‌های وزارت خزانه‌داری، اقدامی قابل توجه در چارچوب تفاهمات اخیر چین و آمریکا برای کاهش تنش محسوب می‌شود. با این حال، به نظر می‌رسد برداشت دو طرف از دامنه این تفاهمات متفاوت بوده است؛ چین انتظار داشت این اقدام به لغو کامل فرمان اجرایی ۱۳۹۳۶ و احیای جایگاه ویژه هنگ کنگ منجر شود، در حالی که آمریکا تنها وضعیت اضطراری ملی ناشی از این فرمان را خاتمه داده و سایر بخش‌های آن را حفظ کرده است.

از آنجا که رژیم تحریم‌های آمریکا علیه هنگ کنگ در سال‌های بعد با قانون حقوق بشر و دموکراسی هنگ کنگ (HKHRDA) و قانون خودمختاری هنگ کنگ (HKAA) تقویت شده است، آثار عملی این تصمیم محدود بوده و بخش عمده افراد و نهادهای تحریم‌شده همچنان تحت این قوانین در فهرست‌های تحریمی باقی مانده‌اند. از این رو، این اقدام را باید بیش از آنکه نشانه‌ای از تغییر راهبرد آمریکا در قبال چین یا بازگشت به سیاست پیش از سال ۲۰۲۰ دانست، تعدیلی محدود در ابزارهای حقوقی تحریم تلقی کرد. تداوم اختلاف برداشت دو کشور از مفاد تفاهمات اخیر نیز می‌تواند در آینده به یکی از زمینه‌های جدید اختلاف میان پکن و واشنگتن تبدیل شود.

شماره خبر: ۳۰۰۸ تاریخ انتشار خبر: ۲۶ تیر ۱۴۰۵ (۱۷ ژوئیه ۲۰۲۶)
برچسب: هنگ کنگ، ثبات استراتژیک، وزارت خزانه‌داری، وضعیت اضطراری ملی

♦ اجرای قانون ترویج وحدت و پیشرفت قومی

مجلس ملی نمایندگان خلق چین (NPC) در مارس ۲۰۲۶، قانون ترویج وحدت و پیشرفت قومی (Ethnic Unity and Progress Law) را تصویب کرد که از ابتدای ژوئیه امسال اجرایی شده است. این نخستین قانون جامع در سطح ملی است که سیاست‌های حزب کمونیست چین درباره مدیریت روابط میان ۵۶ گروه قومی به رسمیت شناخته شده را به صورت یک قانون الزام‌آور تدوین می‌کند. این قانون علاوه بر تثبیت سیاست‌های داخلی پکن در حوزه مدیریت اقوام، برای نخستین بار مقابله با مداخله خارجی در موضوعات قومی را به طور صریح در یک قانون ملی وارد کرده است. مهم‌ترین بخش قانون از منظر سیاست خارجی، ماده ۱۰ آن است که تصریح می‌کند پیشبرد وحدت و پیشرفت قومی نباید مورد مداخله نیروهای خارجی قرار گیرد و با هرگونه اقدام برای «بدنام‌سازی، مهار، فشار، نفوذ و خرابکاری» علیه چین به بهانه مسائل قومی، مذهبی یا حقوق بشر باید مقابله شود. همچنین ماده ۶۳ قانون، اشخاص و سازمان‌های خارج از چین را که در «تخریب وحدت قومی» یا «تحریک تجزیه قومی» نقش داشته باشند، مشمول مسئولیت قانونی می‌داند.

تحلیل

اگرچه این قانون نامی از هیچ کشوری نمی‌برد، اما تصویب آن را باید در چارچوب رقابت راهبردی فزاینده میان چین و آمریکا تحلیل کرد. در سال‌های اخیر، واشنگتن با استناد به وضعیت حقوق بشر در سین کیانگ و تبت، مجموعه‌ای از تحریم‌ها، محدودیت‌های تجاری و اقدامات دیپلماتیک را علیه پکن اعمال کرده است؛ اقدامی که از نگاه چین، استفاده ابزاری از مسائل قومی برای مداخله در امور داخلی و تضعیف ثبات ملی این کشور محسوب می‌شود. همچنین، با توجه به تأکید قانون بر مقابله با اقدامات مخل وحدت ملی، این چارچوب حقوقی می‌تواند در صورت تشدید حمایت خارجی از گرایش‌های جدایی طلبانه، به‌ویژه در موضوع تایوان، مبنای قانونی لازم برای واکنش دولت چین را نیز فراهم کند.

در این چارچوب، قانون جدید را می توان بخشی از روند گسترده تر چین برای ایجاد پشتوانه حقوقی در برابر ابزارهای فشار خارجی دانست. همان گونه که پکن طی سال های اخیر با تصویب قوانینی مانند «قانون ضد تحریم های خارجی»، «قانون روابط خارجی» و اصلاح مقررات کنترل صادرات، چارچوب حقوقی مقابله با فشارهای اقتصادی و تحریمی را تقویت کرده است، اکنون نیز تلاش دارد در حوزه امنیت اجتماعی و انسجام داخلی، مبنای قانونی لازم برای مقابله با آنچه «اختلاف افکنی خارجی» در میان اقوام می داند، ایجاد کند.

از این منظر، «قانون ترویج وحدت و پیشرفت قومی» صرفاً یک قانون در حوزه مدیریت اقوام نیست؛ بلکه بخشی از راهبرد کلان چین برای افزایش تاب آوری داخلی در برابر رقابت ژئوپلیتیکی با آمریکا است. این قانون نشان می دهد که پکن، اختلافات قومی را نه صرفاً یک چالش اجتماعی، بلکه یکی از عرصه های رقابت قدرت های بزرگ تلقی می کند و در تلاش است همانند حوزه های اقتصاد، فناوری و تحریم ها، ابزارهای حقوقی خود را برای مقابله با این نوع فشارها نیز تکمیل کند.

شماره خبر: ۳۰۰۹ تاریخ انتشار خبر: یازدهم تیر ۱۴۰۵ (دوم ژوئیه ۲۰۲۶)
برچسب: وحدت قومی، حقوق بشر، رقابت چین و آمریکا، تایوان، تبت، سین کیانگ

تشدید محدودیت‌های ویزای دانشجویان خارجی و روزنامه نگاران چینی در آمریکا

وزارت امنیت داخلی آمریکا (DHS) در تاریخ ۲۶ تیر ۱۴۰۵ (۱۷ ژوئیه ۲۰۲۶) یک مقررات نهایی صادر کرد که نظام پذیرش و مدت اقامت برخی دارندگان ویزاهای غیرمهاجرتی را تغییر می‌دهد. بر اساس این مقررات، مدت اقامت دارندگان ویزاهای دانشجویی (F) و تبادل فرهنگی (J) به یک دوره ثابت محدود خواهد شد و حداکثر از چهار سال فراتر نخواهد رفت. این در حالی است که پیش از این، این ویزاها عمدتاً بر اساس «مدت وضعیت» (Duration of Status) اعطا می‌شدند؛ به این معنا که دانشجویان و پژوهشگران می‌توانستند تا زمانی که برنامه تحصیلی یا فعالیت تأییدشده خود را مطابق مقررات ادامه می‌دادند، در آمریکا اقامت داشته باشند.

همچنین، مقررات جدید مدت اقامت دارندگان ویزای نمایندگان رسانه‌های خارجی (I) را محدود می‌کند. بر اساس این تغییر، دوره اقامت خبرنگاران خارجی حداکثر ۲۴۰ روز خواهد بود و برای اتباع چینی این مدت به ۹۰ روز کاهش می‌یابد؛ در حالی که پیش از این، این نوع ویزا می‌توانست برای دوره‌های طولانی‌تر تمدید شود. طبق مقررات جدید، تمدید اقامت دانشجویان و پژوهشگران خارجی که پیش از این عمدتاً از طریق سازوکارهای دانشگاهی و سامانه اطلاعاتی دانشجویان و بازدیدکنندگان تبادلی (SEVIS) مدیریت می‌شد، اکنون نیازمند درخواست رسمی و تأیید وزارت امنیت داخلی خواهد بود. این مقررات همچنین محدودیت‌های بیشتری برای دانشجویان تحصیلات تکمیلی اعمال می‌کند؛ از جمله اینکه تغییر هدف تحصیلی یا انتقال به یک مؤسسه آموزشی دیگر بدون دریافت مجوزهای لازم امکان‌پذیر نخواهد بود.

وزارت امور خارجه چین در واکنش به این اقدام اعلام کرد که مقررات جدید آمریکا به طور جدی سه توافق حاصل شده میان چین و آمریکا در سال ۲۰۲۱ درباره مسائل رسانه‌ای را نقض می‌کند و بر فعالیت عادی رسانه‌های چینی در آمریکا تأثیر منفی خواهد گذاشت. پکن از واشنگتن خواست حقوق و منافع مشروع روزنامه نگاران چینی در آمریکا را تضمین کند و اعلام کرد که حق خود را برای اتخاذ اقدامات متقابل محفوظ می‌دارد.

در آستانه تماس ویدئویی جو بایدن و شی جین پینگ در ۱۶ نوامبر ۲۰۲۱، دو کشور پس از چند دور مذاکره بر سر مسائل رسانه‌ای به سه توافق دست یافتند: (۱) خبرنگاران مقیم دو کشور بتوانند با رعایت مقررات بهداشتی و کنسولی به طور عادی از کشور میزبان خارج شده و به آن بازگردند؛ (۲) دو طرف برای خبرنگاران یکدیگر روایت یک ساله با امکان ورود چندباره صادر کنند و آمریکا نیز روند داخلی حل مشکل «مدت مجاز اقامت» (Duration of Status) خبرنگاران چینی را آغاز کند؛ (۳) درخواست روایت خبرنگاران جدید واجد شرایط نیز بر اساس اصل عمل متقابل و مطابق قوانین هر دو کشور بررسی و تأیید شود.

تحلیل

اگرچه این مقررات در متن خود یک اقدام عمومی در حوزه مهاجرتی محسوب می‌شود و به طور خاص علیه چین وضع نشده است، اما به دلیل نقش قابل توجه اتباع چینی در نظام آموزش عالی، فعالیت‌های پژوهشی و رسانه‌های خارجی در آمریکا، پیامدهای آن می‌تواند برای چین برجسته‌تر باشد. مهم‌ترین اثر این مقررات را می‌توان افزایش کنترل بر جریان استعدادها و علمی چین به آمریکا، به ویژه در حوزه‌های راهبردی مانند هوش مصنوعی، محاسبات کوانتومی، نیمه‌رساناها و سایر فناوری‌های نوظهور دانست. این تغییرات می‌تواند نظارت بر حضور دانشجویان و پژوهشگران چینی را افزایش داده و انعطاف‌پذیری آنها برای ادامه فعالیت‌های علمی، تغییر مسیر پژوهشی یا جابه‌جایی میان مؤسسات آموزشی را کاهش دهد. محدود کردن مدت اقامت دارندگان ویزای خبرنگاری (I) برای اتباع چینی به ۹۰ روز نیز از اهمیت سیاسی بیشتری برخوردار است. این اقدام در چارچوب نگرانی‌های فزاینده واشنگتن درباره فعالیت رسانه‌های وابسته به دولت چین و موضوع «نفوذ اطلاعاتی» قابل تحلیل است. اجرای این محدودیت‌ها می‌تواند فعالیت خبرنگاران رسانه‌های چینی در آمریکا را دشوارتر کند، هزینه‌های عملیاتی این رسانه‌ها را افزایش دهد و توانایی آنها برای پوشش بلندمدت تحولات سیاسی، اقتصادی و اجتماعی آمریکا را کاهش دهد.

شماره خبر: ۳۰۱۰ تاریخ انتشار خبر: ۲۶ تیر ۱۴۰۵ (۱۷ ژوئیه ۲۰۲۶)
برچسب: ویزا، مهاجرت، خبرنگاران رسانه‌ای، دانشجویان، وزارت امنیت داخلی

چین: تحلیل وقایع و چشم انداز آینده

تحولات یک ماه گذشته نشان می‌دهد که روابط چین و آمریکا همچنان در چارچوبی از رقابت مدیریت شده در حال حرکت است. دو طرف تلاش می‌کنند ثبات استراتژیک ایجاد شده پس از دیدار رهبران دو کشور را حفظ کرده و از ورود رقابت به مرحله‌ای از تشدید غیرقابل کنترل جلوگیری کنند؛ اما این مدیریت تنش به معنای کاهش رقابت نیست. برعکس، همزمان با حفظ کانال‌های گفت‌وگو، هر دو کشور در حال آماده‌سازی خود برای یک رقابت بلندمدت و ساختاری هستند.

در این چارچوب، مهم‌ترین تحول در رفتار چین، تقویت ظرفیت بازدارندگی و واکنش متقابل در برابر اقدامات آمریکا است. تصویب و اجرای قانون «ترویج وحدت و پیشرفت قومی»، در کنار مجموعه قوانینی که طی ماه‌های اخیر بنیان‌های حقوقی واکنش چین در برابر فشارهای خارجی را تقویت کرده‌اند، نشان می‌دهد پکن در پی آن است که هزینه اقدامات محدودکننده آمریکا را افزایش داده و توان پاسخ‌گویی سریع خود را در برابر فشارهای خارجی ارتقا دهد.

در مقابل، آمریکا نیز اگرچه در برخی حوزه‌ها برای حفظ ثبات روابط اقداماتی محدود انجام داده، اما حاضر به ارائه امتیازات راهبردی واقعی نیست. اقداماتی مانند کاهش برخی محدودیت‌های مرتبط با هنگ‌کنگ، بدون بازگرداندن وضعیت ویژه تجاری این منطقه، مطابق با انتظارات چین نبوده و تغییری در رویکرد کلی واشنگتن ایجاد نکرده است. آمریکا همچنان فشار بر چین را در حوزه‌هایی که مستقیماً به رقابت قدرت مربوط می‌شود ادامه می‌دهد؛

از جمله کنترل صادرات فناوری، محدودیت‌های سرمایه‌گذاری، تقویت الزامات انطباقی شرکت‌ها و تلاش برای همراه کردن کشورهای ثالث با سیاست‌های محدودکننده خود. به همین دلیل، بخش مهمی از رقابت دو کشور به عرصه‌های غیرمستقیم منتقل شده است. آمریکا می‌کوشد از طریق شبکه متحدان، شرکای اقتصادی و سازوکارهای فراسرزمینی، دسترسی چین به فناوری‌ها و منابع راهبردی را محدود کند.

فشار بر کشورهای ثالث برای اجرای محدودیت‌های فناوری آمریکا و نیز تشدید فشار بر ایران به عنوان یکی از شرکای راهبردی چین، بخشی از همین راهبرد گسترده‌تر برای محدودسازی شبکه‌های همکاری رقابتی آمریکا محسوب می‌شود. در مقابل، چین نیز از ابزارهای اقتصادی و تجاری خود برای اعمال فشار بر شرکای آمریکا بهره می‌گیرد؛ از جمله تداوم محدودیت‌های صادراتی بر خاک‌های کمیاب به ژاپن و محدودیت برای کشتی‌های دارای پرچم پاناما در برخی بنادر چین.

در حوزه فناوری، که یکی از مهم‌ترین عرصه‌های رقابت دو کشور است، نه تنها از شدت رقابت کاسته نشده، بلکه این رقابت وارد مرحله‌ای جدید شده است. برگزاری کنفرانس جهانی هوش مصنوعی شانگهای (WAIC ۲۰۲۶) و حضور شی در آن، معرفی مدل‌های جدید هوش مصنوعی Kimi K۳ با عملکردی نزدیک به پیشرفته‌ترین مدل‌های آمریکایی و تأکید پکن بر توسعه هوش مصنوعی متن‌باز، ارزان و در دسترس نشان می‌دهد چین درصدد ایجاد مسیری جایگزین در برابر الگوی آمریکایی توسعه فناوری است. آمریکا همچنان بر الگویی متکی است که حفظ برتری فناوری را از طریق توسعه مدل‌های پیشرفته و عمدتاً انحصاری، تمرکز بر زیرساخت‌های محاسباتی پیشرفته و اعمال محدودیت بر دسترسی رقبا به تراشه‌های پیشرفته، توان محاسباتی و برخی فناوری‌های هوش مصنوعی دنبال می‌کند. در برابر این رویکرد، چین می‌کوشد با تکیه بر مدل‌های متن‌باز، کاهش هزینه دسترسی، گسترش کاربردهای صنعتی و همکاری با کشورهای جنوب جهانی، اکوسیستمی فراگیرتر برای توسعه و به کارگیری هوش مصنوعی ایجاد کند، قواعد حکمرانی هوش مصنوعی را ایجاد کند و از این طریق سلطه خود بر تولید و مصرف هوش مصنوعی را ارتقا دهد.

نکته قابل توجه دیگر آن است که چین، همزمان با تلاش برای جلوگیری از تشدید تنش و باز نگه داشتن کانال‌های گفت‌وگو، سطح آمادگی خود برای واکنش متقابل را که از ابتدای دوره دوم ریاست جمهوری ترامپ تقویت کرده، همچنان حفظ کرده است. دلیل این رویکرد آن است که پکن نمی‌خواهد مدیریت تنش از سوی واشنگتن به عنوان نشانه‌ای از عقب‌نشینی یا کاهش اراده چین برای پاسخ‌گویی تلقی شود. از این رو، هرگونه اقدام جدید آمریکا که از نگاه پکن ناقض تفاهات موجود باشد، با واکنشی سریع و متقابل مواجه می‌شود.

واکنش شدید چین به به‌روزرسانی فهرست شرکت‌های نظامی چینی از سوی وزارت دفاع آمریکا و اعمال تحریم‌های متقابل علیه ۵۶ شرکت آمریکایی، نمونه‌ای از این سیاست است. همچنین، منوط کردن سفر احتمالی شی جین‌پینگ به آمریکا در ماه سپتامبر، سفری که مورد استقبال شخص ترامپ نیز قرار دارد، به تداوم ثبات در روابط دو کشور، نشان می‌دهد پکن تلاش دارد ابزارهای فشار و اهرم‌های چانه‌زنی خود را حتی در فضای گفت‌وگو حفظ کند.

روند یک ماه گذشته نشان می‌دهد که روابط چین و آمریکا در ماه‌های آینده نیز احتمالاً در مسیر «رقابت پایدار همراه با کنترل بحران» باقی خواهد ماند. دو طرف خواهند کوشید از عبور رقابت از آستانه بحران جلوگیری کنند، اما همزمان ظرفیت‌های خود را برای رقابتی طولانی‌مدت و ساختاری افزایش خواهند داد. در این چارچوب، سه روند بیش از سایر تحولات قابل انتظار است:

چین به تکمیل معماری حقوقی مقابله با تحریم‌ها و محدودیت‌های خارجی ادامه خواهد داد تا توان واکنش سریع و متقابل خود را حفظ و تقویت کند.

آمریکا فشار بر چین را بیش از پیش از مسیرهای غیرمستقیم، از طریق متحدان، رژیم‌های کنترل فناوری، سازوکارهای انطباقی و ابزارهای مالی و تجاری اعمال خواهد کرد.

هوش مصنوعی، تراشه‌های پیشرفته، خاک‌های کمیاب و زنجیره‌های تأمین حیاتی همچنان اصلی‌ترین میدان‌های رقابت دو کشور باقی خواهند ماند.

نابراین، مهم‌ترین ویژگی دوره کنونی آن است که چین و آمریکا به‌طور همزمان دو هدف را دنبال می‌کنند: از یک سو، حفظ ثبات برای جلوگیری از تحمیل هزینه‌های یک رویارویی مستقیم، و از سوی دیگر، آماده‌سازی برای رقابتی عمیق‌تر که در آن برتری فناورانه، کنترل زنجیره‌های تأمین، ظرفیت اعمال فشار اقتصادی و توان واکنش متقابل، تعیین‌کننده موازنه قدرت خواهد بود.

با این حال، تثبیت برخی اختلافات بنیادین - از جمله عدم احیای وضعیت ویژه هنگ‌کنگ، تداوم تعرفه‌های مرتبط با کار اجباری، احتمال اعمال تعرفه یا تحریم‌های ثانویه علیه خریداران نفت روسیه، اصرار ترامپ بر دخالت چین در امور داخلی آمریکا از جمله انتخابات و اعمال محدودیت‌های مضاعف بر مهاجران چینی و سایر اقدامات محدودکننده - می‌تواند این روند را از مسیر ثبات نسبی خارج کرده و سطح تنش میان دو کشور را در ماه‌های آینده افزایش دهد.

۲. Reuters. (2026, July 17). Trump's fiery China allegations may threaten superpower truce. Reuters.

<https://www.reuters.com/world/us/trump-alleges-china-committed-2020-election-fraud-17-07-2026/>

♦ اتحادیه اروپا شش مورد جدید را در ارتباط با حملات به کی یف، تحریم کرد

در روز ۲۶ تیر ۱۴۰۵ (۱۷ جولای ۲۰۲۶) اتحادیه اروپا در واکنش به حملات مرگبار روسیه به کی یف در روزهای ۱ و ۵ جولای ۲۰۲۶، یک فرد و پنج شرکت روسی را تحریم کرد. پنج شرکت تحریم شده همگی از زیرمجموعه های گروه «ABS Electro» هستند که قطعات الکترونیکی و سامانه های مورد استفاده در تولید پهپادهای نظامی روسیه را توسعه و تولید می کنند. به گفته اتحادیه اروپا، این شرکت ها در افزایش توان پهپادهای شاهد (Shahed) و گران (Geran)، به ویژه در مقاومت آن ها در برابر جنگ الکترونیک، نقش دارند. برخی از این شرکت ها همچنین سامانه های کنترل خودکار برای بخش انرژی روسیه تولید می کنند که از منابع مهم درآمد دولت روسیه محسوب می شود. «ایرینا خاریسووا»، رئیس هیئت مدیره گروه ABS Electro و مدیر چند شرکت این مجموعه، نیز در فهرست تحریم ها قرار گرفته است.

تحلیل

مبتنی بر گزارشاتی که نشان می دهد شرکت های تحریم شده در تولیدات خود از قطعات شرکت های ایرلندی و تایوانی استفاده کرده اند. در نتیجه اتحادیه سعی دارد با اعمال تحریم های جدید از انتقال فناوری جلوگیری نماید. این درحالی است که پیش از این شرکت «VNIIR-Progress» تحت تحریم های فناوری اتحادیه قرار گرفته بود. در نتیجه تحریم های کنونی که شامل مسدود شدن دارایی ها و ممنوعیت سفر به کشورهای عضو است، اعترافی به ناکارآمدی تحریم های فناوری علیه روسیه است.

شماره خبر: ۳۰۱۱ تاریخ انتشار خبر: ۲۶ تیر ۱۴۰۵ (۱۷ جولای ۲۰۲۶)

برچسب: گروه ABS Electro، پهپادهای نظامی روسیه، Shahed، Geran، ایرینا خاریسووا

♦ به روزرسانی مجوز پرداخت هزینه های داوری در تحریم های روسیه

در روز ۲۵ تیر ۱۴۰۵ (۱۶ جولای ۲۰۲۶) دفتر اجرای تحریم های مالی بریتانیا (OFSI) مقررات مربوط به پرداخت هزینه های داوری در پرونده های مرتبط با اشخاص تحریم شده روسیه و بلاروس را به روزرسانی کرد. بر این اساس، پرداخت هزینه های داوران، مؤسسات داوری و نمایندگان حقوقی در چارچوب تعیین شده و تا سقف ۵۰۰ هزار پوند برای هر پرونده بدون نیاز به دریافت مجوز موردی امکان پذیر است. دریافت کنندگان این پرداخت ها همچنان موظف به رعایت الزامات گزارش دهی به وزارت خزانه داری بریتانیا و نگهداری سوابق معاملات به مدت شش سال هستند.

تحلیل

مجوز حاضر در راستای کاهش اثرات مخرب تحریم ها بر اقتصاد انگلیس و شهروندان این کشور است.

شماره خبر: ۳۰۱۲ تاریخ انتشار خبر: ۲۵ تیر ۱۴۰۵ (۱۶ جولای ۲۰۲۶)
برچسب: بسته بیست و یکم، اتحادیه اروپا، اوکراین، ارز دیجیتال روسیه،
پالایشگاه ها، معامله گران نفت، پهباد،

امکان تعویق تصویب بسته بیست و یکم تحریم‌ها

در روز ۲۴ تیر ۱۴۰۵ (۱۵ جولای ۲۰۲۶) یک دیپلمات اتحادیه اروپا روز چهارشنبه گفت که نمایندگان اتحادیه اروپا در مورد بسته بیست و یکم تحریم‌ها علیه روسیه در واکنش به جنگ روسیه با اوکراین به توافق نرسیده‌اند. عدم مسافرت اعضای ارتش روسیه، تشدید تحریم‌ها علیه کلیسای ارتدکس و تشدید تحریم شیلات روسیه دلایل عدم توافق بوده است. اتحادیه اروپا در ابتدا این بسته تحریمی جدید علیه مسکو را در ماه ژوئن با هدف تضعیف بانکداری در روسیه پیشنهاد داد. این بسته تحریمی، بانک‌ها و شبکه‌های ارز دیجیتال روسیه و همچنین تولید پهباد، معامله‌گران نفت و پالایشگاه‌ها را هدف قرار می‌دهد.

تحلیل

تعویق مکرر بسته‌های تحریمی از سوی اتحادیه و اختلافات اعضا، پیرامون برخی مفاد بسته‌های نشان دهنده وجود ملاحظات و چالش‌های قابل توجه در اعمال و اجرایی‌سازی تحریم‌ها از سوی کشورهای عضو دارد. با این حال این انتظار که اختلافات و چالش‌های موجود موجب توقف اعمال تحریم‌ها خواهد شد، نادرست است چرا که کشورهای عضو بر اصل اعمال تحریم‌ها همسو هستند.

شماره خبر: ۳۰۱۳ تاریخ انتشار خبر: ۲۴ تیر ۱۴۰۵ (۱۵ جولای ۲۰۲۶)

برچسب: بسته بیست و یکم، اتحادیه اروپا، اوکراین، ارز دیجیتال روسیه، پالایشگاه‌ها، معامله‌گران نفت، پهباد،

♦ تمدید سقف قیمت نفت روسیه به مدت یک هفته

در روز ۲۴ تیر ۱۴۰۵ (۱۵ ژوئیه ۲۰۲۶)، سفرای کشورهای عضو اتحادیه اروپا به دلیل تداوم اختلافات بر سر بسته بیست و یکم تحریم‌های روسیه، نتوانستند به توافق نهایی دست یابند و تصمیم گرفتند سقف قیمت نفت روسیه را در سطح ۴۴.۱۰ دلار به ازای هر بشکه تا ۲۳ ژوئیه ۲۰۲۶ تمدید کنند تا فرصت بیشتری برای ادامه مذاکرات فراهم شود. این سقف قیمت پیش‌تر در ۱۵ ژانویه ۲۰۲۶ و بر اساس سازوکار جدید اتحادیه اروپا، یعنی «تعیین سقف معادل میانگین قیمت جهانی نفت در شش ماه گذشته منهای ۱۵ درصد»، تصویب شده بود. مطابق این سازوکار، قیمت جدید باید در ۱۵ جولای ۲۰۲۶ مورد بازنگری قرار می‌گرفت. همچنین بر اساس گزارش پراودای اوکراین، اتحادیه اروپا امیدوار بود تا پیش از ۲۳ جولای درباره بسته تحریمی جدید به اجماع برسد، اما ادامه اختلاف نظر میان برخی کشورهای عضو درباره بخش‌های انرژی و سایر مفاد بسته، احتمال به تعویق افتادن تصویب آن را افزایش داده بود. همچنین این خبرگزاری با استناد به منابع خود، عدد ۷۵ دلار را مطرح کرده است.

تحلیل

با توجه به افزایش قیمت نفت نسبت به ماه ژانویه و همچنین افزایش اختلافات عرضه‌ی نفت به نظر می‌رسد اتحادیه در راستای رعایت سقف قیمت از سوی دیگر بازیگرانف نیازمند بازبینی در قیمت نفت خواهد شد. با این حال با توجه به چالش‌های اجماع بر سر یک قیمت واحد به نظر می‌رسد اتحادیه سعی کرده از فرصت تعویق تصویب بسته‌ی بیست و یکم، بهره‌ی لازم را ببرد. همچنین گزارشی نظیر گزارشات پراودای اوکراین نشان می‌دهد که اتحادیه در بلند مدت اعداد بالایی را برای قیمت نفت انتظار می‌کشد.

شماره خبر: ۳۰۱۴ تاریخ انتشار خبر: ۲۴ تیر ۱۴۰۵ (۱۵ جولای ۲۰۲۶)

برچسب: سقف قیمت نفت، بسته بیست و یکم تحریمی، اتحادیه اروپا

♦ اتحادیه اروپا ۹ فرد و ۴ نهاد روسی مرتبط با حملات سایبری را تحریم کرد

در روز ۲۲ تیر ۱۴۰۵ (۱۳ جولای ۲۰۲۶) شورای اتحادیه اروپا ۹ شهروند روس و ۴ نهاد فعال در «اکوسیستم سایبری روسیه را که مسئول یا دخیل در انجام، تسهیل و پشتیبانی از حملات سایبری علیه اتحادیه اروپا»، کشورهای عضو و شرکای بین المللی آن بوده اند، تحت تحریم قرار داد. برخی از مهم ترین نهادها و افراد تحریم شده به شرح ذیل است:

گروه هکری Z-Pentest

گروه CARR

ایوان کاسیانکو (معاون فرمانده نیروهای عملیات ویژه سازمان اطلاعات نظامی روسیه (GRU))

تحلیل

در مسیر تشدید تنش ها و جدایی اروپا و روسیه، اقدام حاضر نشان دهنده ی تشدید روزافزون تنش ها و توسعه ی حوزه های نزاع میان روسیه و اروپا است.

شماره خبر: ۳۰۱۵ تاریخ انتشار خبر: ۲۲ تیر ۱۴۰۵ (۱۳ جولای ۲۰۲۶)

برچسب: حملات سایبری، گروه هکری Z-Pentest، گروه CARR، شرکت Media Land LLC، شرکت ML.Cloud، شرکت Impuls، ایوان کاسیانکو،

♦ تمديد مجوز انتقال دارايی از کارگزاری های تحریم شده

در روز ۲۲ تیر ۱۴۰۵ (۱۳ جولای ۲۰۲۶) دفتر اجرای تحریم های مالی بریتانیا (OFSI)، مجوزی برای برداشت دارایی ها از کارگزاری های روسیه و بلاروس صادر کرد. این مجوز به مشتریان غیرتحریم شده اجازه می دهد دارایی ها و وجوه خود را که پیش از تحریم نزد کارگزاری های تحریم شده روسی یا بلاروسی نگهداری می شد، به کارگزاری های غیرتحریم شده منتقل کنند. انتقال تنها در صورت رعایت شرایط تعیین شده، از جمله رضایت طرف های ذی ربط، انجام می شود و هیچ گونه منفعتی نباید به اشخاص یا نهادهای تحریم شده برسد؛ کارمزدهای متعلق به کارگزاری تحریم شده نیز باید در حساب مسدود شده نگهداری شود. این مجوز با هدف حفاظت از حقوق مشتریان غیرتحریم شده و جلوگیری از مسدود ماندن دارایی های آنان صادر شده است.

تحلیل

در تشابه با دیگر مجوزها، این مجوز نیز با هدف کنترل آثار و تبعات تحریم ها صادر می شود. همچنین مجوز حاضر در صدد است سیاست خروج سرمایه از روسیه را نیز تسهیل نماید. تمديد این مجوز نشان می دهد کشور تحریم کننده افق کوتاه مدتی برای پایان خصومت ها نمی بیند.

شماره خبر: ۳۰۱۶ تاریخ انتشار خبر: ۲۲ تیر ۱۴۰۵ (۱۳ جولای ۲۰۲۶)
برچسب: کارگزاری، روسیه، بلاروس، دارایی

♦ اتحادیه اروپا چهار فرد و پنج نهاد را به دلیل نظارت و شنود تحریم کرد

در روز ۲۲ تیر ۱۴۰۵ (۱۳ جولای ۲۰۲۶) اتحادیه اروپا ۴ فرد و ۵ نهاد روسی را به اتهام نقض حقوق بشر و استفاده از فناوری برای «سرکوب مخالفان» تحریم کرد. مهم ترین موارد:

تحریم شرکت VK (وی کنتاکت) و زیرمجموعه آن به دلیل توسعه اپلیکیشن Max که به گفته اتحادیه اروپا تحت نظارت سازمان امنیت روسیه (FSB) فعالیت می کند، به صورت پیش فرض روی گوشی های فروخته شده در روسیه نصب می شود و برای نظارت بر کاربران و شناسایی منتقدان جنگ اوکراین مورد استفاده قرار می گیرد.

تحریم سه شرکت Citadel، VAS Experts و Norski-Trans که تجهیزات و نرم افزارهای سامانه شنود SORM را تولید می کنند؛ سامانه ای که برای نظارت بر تماس ها، پیام ها، ایمیل ها و شبکه های اجتماعی و رصد روزنامه نگاران، مخالفان و شهروندان استفاده می شود.

تحریم ۴ مدیر ارشد این شرکت ها به دلیل نقش در حمایت از این سامانه های نظارتی.

تحلیل

تحریم های حاضر بیش از آن که به بهانه ای موضوع اعلامی، صادر شده باشد، در راستای رویکرد تحریم و محدودسازی رسانه ها و شبکه های اجتماعی روسی است تا از نفوذ سیاسی، فرهنگی و رسانه ای روسیه در کشورهای اتحادیه جلوگیری شود. پیش از این در بسته های تحریمی بسیاری از رسانه های روسی تحریم شده بودند.

شماره خبر: ۳۰۱۷ تاریخ انتشار خبر: ۲۲ تیر ۱۴۰۵ (۱۳ جولای ۲۰۲۶)

برچسب: نقض حقوق بشر، شرکت VK، شرکت Citadel، شرکت VAS Experts، شرکت Norski-Trans

♦ تحریم‌های انگلیس علیه فعالین حوزه رسانه روسیه

در روز ۲۲ تیر (۱۳ جولای ۲۰۲۶) دفتر امور خارجه، مشترک‌المنافع و توسعه انگلیس ۱۰ فرد روسی را به دلیل مشارکت و همکاری با نهاد RYBAR LLC روسیه در فهرست تحریم‌ها قرار داد.

«RYBAR LLC یک نهاد روسی است که در عملیات اطلاعاتی، تبلیغات و جنگ اطلاعاتی علیه اوکراین فعالیت می‌کند. این نهاد از طریق کانال‌های تلگرام، تولید محتوا (ویدیو، نقشه‌های جنگی، تحلیل‌های منطقه‌ای) و شبکه‌های اجتماعی، اقداماتی انجام می‌دهد که:

- تمامیت ارضی، حاکمیت و استقلال اوکراین را تهدید یا تضعیف می‌کند.
 - از اقدامات روسیه در جنگ اوکراین حمایت اطلاعاتی و تبلیغاتی می‌کند.
 - اطلاعات و روایت‌های مورد نظر روسیه را در فضای مجازی منتشر می‌کند.
- انگلیس این افراد را به عنوان همکار با این نهاد در بی‌ثبات‌سازی اوکراین دخیل می‌داند.»

تحلیل

همچون اقدام اتحادیه، تحریم‌های انگلیس نیز در راستای رویکرد قطع فعالیت فرهنگی و رسانه‌ای روسیه در سطح اروپا است. همچنین نشان می‌دهد همچنان اتحادیه اروپا و انگلیس به تلاش‌های هماهنگ تحریمی ادامه می‌دهند.

شماره خبر: ۳۰۱۸ تاریخ انتشار خبر: ۲۲ تیر ۱۴۰۵ (۱۳ جولای ۲۰۲۶)

برچسب: تبلیغات، RYBAR LLC، جنگ اطلاعاتی

♦ اتحادیه اروپا ۱۵ فرد و یک نهاد را تحریم کرد

در روز ۲۲ تیر ۱۴۰۵ (۱۳ جولای ۲۰۲۶) شورای اتحادیه اروپا ۱۵ فرد روس و یک نهاد را به اتهام نقض حقوق بشر علیه اسیران جنگی و غیرنظامیان اوکراینی تحریم کرد.
مهم ترین موارد:

«تحریم چند مقام زندان های روسیه و مناطق اشغالی اوکراین به دلیل شکنجه، ضرب و شتم، خشونت جنسی، گرسنگی اجباری و رفتارهای تحقیرآمیز با زندانیان.»
تحریم بازداشتگاه ۲-SIZO تاگانروگ که به گفته اتحادیه اروپا محل نگهداری و شکنجه اسیران و غیرنظامیان اوکراینی بوده و مرگ روزنامه نگار اوکراینی ویکتوریا روشچینا نیز به آن نسبت داده شده است.
تحریم مسئولان زندان شماره ۱۰ روسیه به دلیل بدرفتاری گسترده با صدها اسیر جنگی و غیرنظامی اوکراینی.
اتحادیه اروپا همچنین بار دیگر خواستار دسترسی صلیب سرخ به تمامی بازداشت شدگان و پاسخگو شدن عاملان نقض حقوق بین الملل بشردوستانه شد.

تحلیل

با افزایش جداسازی اروپا و روسیه، افزایش تحریم ها به بهانه های مختلف در حال افزایش است. این موضوع نشان دهنده چشم اندازی روابط تیره بین هر دو است. بنابراین به نظر نمی رسد پایان جنگ نیز بتواند این جداسازی و تحریم را التیام چندانی ببخشد.

شماره خبر: ۳۰۱۹ تاریخ انتشار خبر: ۲۲ تیر ۱۴۰۵ (۱۳ جولای ۲۰۲۶)
برچسب: حقوق بشر، بازداشتگاه ۲-SIZO، ویکتوریا روشچینا، زندان شماره ۱۰، صلیب سرخ

♦ خروج یک کشتی از فهرست تحریم های انگلیس

در روز ۱۶ تیر ۱۴۰۵ (هفتم جولای ۲۰۲۶) دولت انگلیس از خروج یک کشتی از فهرست تحریم های این کشور علیه روسیه، خبر داد. در این اقدام نفتکش «زنگزور» که متعلق به جمهوری آذربایجان بوده از فهرست تحریم های انگلیس خارج شده است.

تحلیل

در تشابه با موارد پیشین، اقدام حاضر تشویقی برای دیگر کشتی ها برای قطع همکاری با روسیه در حمل و نقل نفت تحریم شده است.

شماره خبر: ۳۰۲۰ تاریخ انتشار خبر: ۱۶ تیر ۱۴۰۵ (هفتم جولای ۲۰۲۶)

برچسب: تحریم خریداران نفت روسیه، اوکراین، امریکا

♦ اصلاح طرح تحریم‌های روسیه

در روز ۱۶ تیرماه ۱۴۰۵ (۷ ژوئیه ۲۰۲۶) گروهی دوحزبی از سناتورهای آمریکا از توافق با دولت دونالد ترامپ بر سر نسخه جدید لایحه تحریم‌های روسیه خبر دادند؛ لایحه‌ای که با هدف افزایش فشار اقتصادی بر مسکو، تحریم‌های ثانویه علیه خریداران نفت، گاز، اورانیوم و سایر کالاهای راهبردی روسیه را تشدید می‌کند. نسخه جدید این لایحه نسبت به نسخه اولیه چند تغییر مهم دارد. مهم‌ترین تغییر، افزایش انعطاف‌پذیری اختیارات رئیس‌جمهور آمریکا در اجرای تحریم‌هاست. بر اساس متن جدید، رئیس‌جمهور می‌تواند برای کشورهایی که در راستای منافع امنیت ملی آمریکا عمل می‌کنند، اجرای تعرفه‌ها و تحریم‌ها را برای دوره‌های ۱۸۰ روزه به تعویق بیندازد یا تعلیق کند و این تعلیق را تمدید کند. همچنین دامنه لایحه از تمرکز صرف بر خریداران نفت روسیه فراتر رفته و اکنون واردکنندگان نفت، گاز، اورانیوم، فرآورده‌های نفتی و محصولات پتروشیمی روسیه را نیز در بر می‌گیرد. علاوه بر این، فشار بر کشورها، شرکت‌ها و نهادهای مالی که در تسهیل تجارت انرژی روسیه یا دور زدن تحریم‌ها نقش دارند، افزایش یافته است. همچنین تعرفه‌های خریداران در این لایحه نسبت به لایحه قبلی تغییراتی داشته است و از ۵۰۰٪ به ۱۰۰٪ رسیده کاهش یافته است.

این اصلاحات با هدف جلب حمایت کاخ سفید انجام شده و در شرایطی مطرح می‌شود که دونالد ترامپ در هفته‌های اخیر مواضع سخت‌گیرانه‌تری نسبت به روسیه اتخاذ کرده و از افزایش حمایت نظامی از اوکراین، از جمله ارسال سامانه‌های پاتریوت، حمایت کرده است.

تحلیل

طرح حاضر که بیش از یک سال از مطرح نمودن آن می‌گذرد، دارای آثار و تبعات اقتصادی شدید میان آمریکا و قدرت‌های بزرگ اقتصاد جهانی است.

به این علت تصویب و اجرایی سازی آن نیازمند در نظر گرفتن ملاحظات گسترده در قبال روابط آمریکا با کشورهای بسیاری است. به طور کلی با مرگ لیندسی گراهام، مهمترین سناتور حامی این طرح به نظر می رسد لایحه ی حاضر در ذیل بار سنگین ملاحظات سیاسی و اقتصادی متوقف بماند. اما به طور کلی مطرح شدن چنین طرح هایی نشان از واگرایی آمریکا و روسیه، علی رغم نزدیکی سال اول ریاست جمهوری ترامپ دارد.

شماره خبر: ۳۰۲۱ تاریخ انتشار خبر: ۱۶ تیر ۱۴۰۵ (هفتم جولای ۲۰۲۶)
برچسب: تحریم خریداران نفت روسیه، اوکراین، آمریکا

♦ تمدید معافیت پرداخت مالیات و هزینه‌های اداری در روسیه از سوی آمریکا

در روز ۱۶ تیرماه ۱۴۰۵ (هفتم جولای ۲۰۲۶) دفتر پایش دارایی‌های خارجی (OFAC) با صدور مجوز عمومی ۱۳۸ اعلام کرد که اشخاص و شرکت‌های آمریکایی می‌توانند برای ادامه فعالیت‌های روزمره خود در روسیه، برخی پرداخت‌های اداری مانند مالیات، عوارض گمرکی، هزینه‌های دولتی و دریافت مجوزها و گواهی‌ها را انجام دهند. این مجوز به معنای لغو تحریم‌های روسیه نیست و معامله با افراد یا نهادهای تحریم‌شده همچنان ممنوع است. مجوز جدید از ۸ جولای ۲۰۲۶ جایگزین نسخه قبلی شده و تا ۹ اکتبر ۲۰۲۶ اعتبار دارد.

تحلیل

مجوز حاضر نیز در راستای تخفیف اثرات منفی تحریم‌ها و هدفمندسازی هر چه بیشتر ساختار تحریم‌ها است.

شماره خبر: ۳۰۲۲ تاریخ انتشار خبر: ۱۶ تیرماه ۱۴۰۵ (هفتم جولای ۲۰۲۶)
برچسب: معافیت تحریمی، OFAC، دفتر کنترل دارایی‌های خارجی

♦ تحریم‌های انگلیس علیه روس‌ها را به دلیل توسعه سلاح‌های شیمیایی

در روز ۱۵ تیرماه ۱۴۰۵ (ششم جولای ۲۰۲۶) دفتر امور خارجه، کشورهای مشترک‌المنافع و توسعه انگلیس هفت فرد و دو موسسه تحقیقاتی علمی پیشرو که در برنامه «غیرقانونی سلاح‌های شیمیایی روسیه» دخیل بوده‌اند را تحریم کرد. این مؤسسات و افراد شامل: «SC Signal» یک مؤسسه تحقیقات علمی دولتی روسیه، «GNIII VM» مؤسسه تحقیقات و آزمایش علمی دولتی برای پزشکی نظامی و «GosNIIOKhT» مؤسسه تحقیقات علمی دولتی برای شیمی آلی و فناوری و ۷ عضو وابسته به این نهادها می‌شود.

شماره خبر: ۳۰۲۳ تاریخ انتشار خبر: ۱۵ تیرماه ۱۴۰۵ (ششم جولای ۲۰۲۶)
برچسب: سلاح‌های شیمیایی، GNIII VM، SC Signal، GosNIIOKhT

♦ اتحادیه اروپا شش فرد دیگر را در رابطه با مرگ الکسی ناوالنی تحریم کرد

در روز ۱۲ تیر ۱۴۰۵ (۳ جولای ۲۰۲۶) شورای اتحادیه اروپا شش شهروند روس را که در «توسعه سلاح‌های شیمیایی»، به‌ویژه ماده اپیباتیدین (Epibatidine)، نقش داشته‌اند را تحت تحریم قرار داد. افرادی که امروز در فهرست تحریم‌ها قرار گرفته‌اند، دانشمندان و پژوهشگران فعال در حوزه نظامی هستند. با این تصمیم، شمار افرادی که تحت تحریم‌های اتحادیه اروپا در زمینه «استفاده و گسترش سلاح‌های شیمیایی» قرار دارند، به ۳۱ نفر و شمار نهادهای تحریم شده به ۶ نهاد رسید.

شماره خبر: ۳۰۲۴ تاریخ انتشار خبر: نهم تیر ۱۴۰۵ (۳۰ ژوئن ۲۰۲۶)
برچسب: سلاح‌های شیمیایی، اپیباتیدین، Epibatidine

حذف چهار شرکت هندی مرتبط با تحریم‌های روسیه از فهرست SDN

در روز نهم تیر ۱۴۰۵ (۳۰ ژوئن ۲۰۲۶) دفتر پایش دارایی‌های خارجی آمریکا (OFAC) چهار شرکت هندی شامل «Bearings» را از فهرست تحریم‌های فهرست افراد ممنوعه و ملیت‌های تعیین شده ویژه «SDN» خارج کرد. این شرکت‌ها پیش‌تر به اتهام همکاری با شبکه‌های تأمین کالا و فناوری برای روسیه و تحت فرمان اجرایی ۱۴۰۲۴ تحریم شده بودند. OFAC در اطلاعیه جدید خود اعلام کرد نام این شرکت‌ها از فهرست حذف شده است، اما توضیحی درباره دلیل این تصمیم ارائه نکرد. حذف از فهرست SDN به معنای پایان تحریم‌های اعمال شده بر این شرکت‌ها از سوی OFAC است.

تحلیل

پس از عبور هند و آمریکا از تنش‌های سال ۲۰۲۵ و توافق تجاری در فوریه ۲۰۲۶، به نظر می‌رسد اقدام حاضر در راستای کاهش تنش‌ها و بهبود روابط دیپلماتیک است. در واقع فشار واشنگتن برای جلب دهلی به برنامه‌ی هند-اقیانوس آرام روند مثبتی را طی می‌کند و واشنگتن نیازی به حفظ فشار سابق نمی‌بیند. با این حال همچنان موارد تحریمی هندی در فهرست تحریم‌ها قرار دارند از جمله ۱۷ نهاد هندی که در سال ۲۰۲۴ همراه با ۴ شرکت حاضر تحت تحریم قرار گرفته بودند. به طور کلی این اتفاق را بایستی در راستای انتخاب هند تحلیل کرد. آمریکا با فشار هند را مجبور کرد بین روسیه و آمریکا یکی را انتخاب کند. به نظر می‌رسد هند با توافق تجاری آمریکا را انتخاب کرد.

شماره خبر: ۳۰۲۵ تاریخ انتشار خبر: نهم تیر ۱۴۰۵ (۳۰ ژوئن ۲۰۲۶)
برچسب: شرکت‌های هندی، فهرست SDN، OFAC، دفتر کنترل دارایی‌های خارجی وزارت
خزانة داری آمریکا، شبکه‌های تأمین کالا و فناوری

حذف تحریم شرکت‌ها و افراد ترکیه‌ای مرتبط با روسیه

در روز هشتم تیر ۱۴۰۵ (۲۹ ژوئن ۲۰۲۶) دفتر پایش دارایی‌های خارجی وزارت خزانه‌داری آمریکا اعلام کرده است که ۲ فرد و ۶ شرکت ترکیه‌ای مرتبط با بخش دفاعی، فناوری، مالی و شبکه‌های تأمین روسیه از فهرست تحریم‌های فهرست افراد ممنوعه و ملیت‌های تعیین شده ویژه «SDN» حذف شده‌اند.

تحلیل

در آستانه‌ی برگزاری اجلاس ناتو به میزبانی ترکیه و سفر ترامپ به این کشور اقدام حاضر جنبه‌ای نمادین دارد. با این حال بخش قابل توجهی از این اقدام نشان‌دهنده‌ی حرکت آمریکا به کوچک‌سازی، بروزرسانی و پویایی موارد تحریمی است.

شماره خبر: ۳۰۲۶ تاریخ انتشار خبر: هشتم تیر ۱۴۰۵ (۲۹ ژوئن ۲۰۲۶)
پرچسب: شرکت‌های ترکیه‌ای، افراد ترکیه‌ای، فهرست SDN، ofac، دفتر کنترل دارایی‌های خارجی وزارت خزانه‌داری آمریکا

روسیه: تحلیل وقایع و چشم انداز آینده

تحریم‌های غرب علیه روسیه همچنان ادامه دارد و جداسازی غرب و روسیه دائماً در حال افزایش است. این موضوع نشان می‌دهد که در آینده چنانکه قبلاً گفته شده بود، این جداسازی قطعی است و حتی پایان جنگ نیز نمی‌تواند روابط روسیه و غرب را از نظر اقتصادی مانند قبل کند.

اما در آینده نزدیک‌تر، به نظر می‌رسد چشم‌انداز تحریمی روسیه، به شدت متأثر از واقعیت میدان و سایر اتفاقات است. حمایت بیشتر ناتو از اوکراین و افزایش ظرفیت نظامی اوکراین باعث حملات شدید اوکراین به پالایشگاه‌های نفت روسیه شده است. به گونه‌ای که حتی در برخی پمپ‌های بنزین روسیه صف تشکیل شد. این موضوع از جهت کاهش حجم صادرات فرآورده‌های نفتی روسیه اهمیت بسیاری دارد. صادرات دریایی فرآورده‌های نفتی روسیه در ماه جون نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۲۱ درصد کاهش یافته و صادرات سوخت جت نیز ممنوع شده. اوکراین همچنین به غلات روسیه نیز حمله کرده و تلاش کرده تا این منبع درآمد روسیه را نیز با مشکل رو به رو کند. آنچه باعث شده تا کنون این اقدامات تأثیر فراوانی بر درآمد روسیه نگذارد تنش در تنگه هرمز است. این موضوع هم باعث اختلال در مسیر صادرات ال ان جی و نفت شده است و هم باعث افزایش قیمت انرژی. بنابراین روسیه با افزایش صادرات ال ان جی به کشورهای مانند فرانسه و همچنین افزایش صادرات نفت خام با قیمت بالاتر توانسته کاهش درآمد در حوزه فرآورده را کنترل کند. البته مشکلات داخلی ناشی از آن می‌تواند بر نگاه مردم نسبت به جنگ روسیه و اوکراین اثرگذار باشد.

در نهایت روسیه برای ادامه جنگ و غلبه بر مشکلات ناشی از تحریم به خصوص در آینده نزدیک حتماً نیازمند تغییر معادلات در میدان نیز خواهد بود.

ISA CENTER

International & Strategic
Analysis Center